

**UCHWAŁA NR 21/VI/11
RADY GMINY NOWA BRZEŹNICA**

z dnia 25 marca 2011 r.

w sprawie przyjęcia Gminnej Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych.

Na podstawie art. 18 ust. 2 pkt. 15 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (tekst jedn. Dz. U. z 2001 r. Nr 142, poz. 1591 z późn. zm.) oraz art. 17 ust. 1 pkt. 1 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (tekst jedn. Dz. U. z 2009 r. Nr 175, poz. 1362 z późn. zm.) Rada Gminy Nowa Brzeźnica uchwala, co następuje:

§ 1. Przyjmuje się Gminną Strategię Rozwiązywania Problemów Społecznych na lata 2011 - 2018 w brzmieniu stanowiącym załącznik do niniejszej uchwały.

§ 2. Wykonanie uchwały powierza się Wójtowi Gminy Nowa Brzeźnica.

§ 3. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

Przewodnicząca Rady Gminy
Nowa Brzeźnica

Jolanta Bednarska

GMINNA STRATEGIA ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW SPOŁECZNYCH NA LATA 2011-2018

Rozdział 1. WPROWADZENIE

Gminna Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych jest dokumentem precyzującym priorytety działań w sferze polityki społecznej w latach 2011-2018 w gminie Nowa Brzeźnica. Określa ona cele główne podporządkowane misji, jaką jest poprawa jakości życia mieszkańców naszej gminy oraz tworzenie warunków odpowiadających godności człowieka. Diagnoza problemów społecznych występujących na terenie gminy Nowa Brzeźnica została sporządzona przez Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Nowej Brzeźnicy na podstawie rozeznania środowiska przez pracownika socjalnego oraz przy wykorzystaniu własnych materiałów sprawozdawczych przez komórki Urzędu Gminy, jednostki administracji publicznej (Powiatowy Urząd Pracy w Pajęcznie, Gminny Ośrodek Zdrowia w Nowej Brzeźnicy i placówki oświatowe z terenu gminy Nowa Brzeźnica).

Rozdział 2. CHARAKTEYSTYKA GMINY NOWA BRZEŹNICA

I. Położenie geograficzne

Obszar gminy Nowa Brzeźnica położony jest na pograniczu nizin środkowopolskich i wyżyn Polski południowej w zasięgu dwóch regionów: Wyżyny Wieluńskiej i Niecki Wołoszańskiej. W nowym podziale administracyjnym obowiązującym od 01.01.1999 roku gmina Nowa Brzeźnica zajmuje południową część województwa łódzkiego i położona jest w powiecie pajęczańskim. Administracyjnie graniczy z następującymi gminami powiatu pajęczańskiego: od strony północnej z gminami Strzelce Wielkie i Pajęczno, od strony południowej z gminami Kruszyna i Mykanów wchodzącymi w skład powiatu częstochowskiego, od strony wschodniej z gminą Ładzice wchodzącą w skład powiatu radomszczańskiego, natomiast od strony zachodniej z gminami Miedzno i Popów wchodzących w skład powiatu kłobuckiego.

Przez gminę Nowa Brzeźnica przebiegają drogi krajowe, wojewódzkie oraz jednotorowa linia kolejowa. Dość dobre połączenie z resztą kraju zapewnia: linia kolejowa (Częstochowa – Chorzew Siemkowice – Gdynia), droga krajowa 42 (Działoszyn – Pajęczno – Nowa Brzeźnica – Radomsko), drogi wojewódzkie 483 (Częstochowa – Łask – Łódź) i droga wojewódzka 492 (Ważne Młyny – Łobodno – Kłobuck), jak również w pobliżu granic gminy przebiega trasa szybkiego ruchu A 1.

O powstaniu Brzeźnicy materiały źródłowe pochodzą z XIII wieku, a dokument pisany z 1287 roku. W 1872 roku Brzeźnica została gminą i po burzliwych dziejach historycznych oraz reformach administracyjnych pozostaje do dziś.

W Brzeźnicy urodził się Jan Długosz wielki polski kronikarz, historyk oraz dyplomata. Jego ojciec Jan z rodu Wieniawa, ziemianin, pochodzący z Niedzielska pod Wieluniem, był jednym z bohaterów bitwy pod Grunwaldem. Dworszowice były miejscem urodzenia Antoniego Bolesława Dobrowolskiego wybitnego glaciologa, geofizyka, meteorologa i hydrografa, uczestnika belgijskiej wyprawy do bieguna południowego. Imieniem Dobrowolskiego nazwano w 1959 r. pierwszą polską stację polarną na Antarktydzie. Wspominając wielkich uczonych pochodzących z gminy Nowa Brzeźnica warto też wspomnieć o Marcynie Molskim oficerze wojsk Rzeczypospolitej, konfederacie barskim i poecie.

Na dzień 31.12.2010 r. gmina Nowa Brzeźnica zajmuje powierzchnię 135,95 km² zamieszkaną przez 4829 mieszkańców. W skład administrowanego terenu wchodzi 38 miejscowości, które są skupione w 15 sołectwach: sołectwo Dubidze w skład którego wchodzi miejscowości (Janów, Pieńki Dubidzkie), sołectwo Dubidze Kolonia, sołectwo Dworszowice Kościelne w skład którego wchodzi miejscowości (Stoczki, Zimna Woda, Madera), sołectwo Dworszowice Kościelne Kolonia, sołectwo Konstantynów w skład którego wchodzi miejscowość (Pieńki Dworszowskie), sołectwo Kruplin Radomszczański w skład którego wchodzi miejscowości (Kruplin Średni, Kruplin Barbarówka, Kruplin Parcela, Kruplin Piaski), sołectwo Kuźnica,

sołectwo Łązek w skład którego wchodzi miejscowości (Orczuchy, Płaczki, Płaszczyzna), sołectwo Nowa Brzeźnica, sołectwo Prusicko w skład którego wchodzi miejscowości (Miroszowy, Moczydła, Rybaki, Rzędowie, Zapole, Jedle, Kaflarnia, Kolonia Gidelska), sołectwo Stara Brzeźnica, sołectwo Stara Brzeźnica Osada, sołectwo Trzebca, sołectwo Ważne Młyny w skład którego wchodzi miejscowość (Gojse), sołectwo Wólka Prusicka w skład której wchodzi miejscowość (Wierzba).

Przez gminę przepływają rzeki: Warta, Liswarta (jedna z najmniej zanieczyszczonych rzek w regionie), Kocinka i Psia. Okolice nadwarciańskie porastają liczne lasy, odwiedzane w sezonie przez grzybiarzy. Nad Wartą znajduje się ośrodek wypoczynkowy i przystań kajakowa obie w Ważnych Młynach.

Gmina Nowa Brzeźnica jest w przeważającej mierze gminą o charakterze typowo rolniczym, dominuje rolnictwo i leśnictwo. Uzupełnieniem jest rekreacja i wypoczynek. Zarówno istniejące na terenie gminy zakłady produkcyjne jak i nieprodukcyjne zatrudniają niewielki procent zamieszkałej ludności. W przeważającej mierze ludność naszej gminy utrzymuje się z niewielkich, rozdrobnionych, indywidualnych gospodarstw rolnych. Gospodarstwa te są o niskiej klasie gleby, w większości ziemie piaszczyste, porośnięte lasami, o znikomej produkcji roślinnej i zwierzęcej.

Na terenie gminy nie funkcjonują większe zakłady produkcyjno – przemysłowe. W Urzędzie Gminy w 2010 roku zarejestrowanych było 185 zezwoleń na prowadzenie działalności gospodarczej. W przeważającej mierze jest to działalność jednoosobowa. Do większych zakładów zatrudniających po kilka osób należy Rozlewnia Gazu Płynnego w Nowej Brzeźnicy i EUROVIA KRUSZYWA S.A. na gruntach w Dworszowicach Kościelnych.

Z instytucji nieprodukcyjnych należy wymienić:

- cztery Publiczne Szkoły Podstawowe pełne – 6 klasowe,
- gimnazjum,
- jedno Publiczne Przedszkole,
- jeden Punkt Przedszkolny,
- jeden Oddział Przedszkolny,
- Gminna Publiczna Biblioteka i jej dwie filie we wsi Dubidze i Prusicko,
- dziesięć jednostek Ochotniczej Straży Pożarnej,
- Bank Spółdzielczy,
- Gminny Ośrodek Zdrowia,
- Apteka,
- Punkt Apteczny,
- Urząd Gminy,
- Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej.

Brak miejsc pracy na obszarze gminy, jak i brak możliwości utrzymania się rodzin z niewielkich gospodarstw rolnych powoduje migrację za pracą. Znikomy procent zarówno mężczyzn jak i kobiet zatrudnianych jest w zakładach przemysłowych w Częstochowie i Kopalni Węgla Brunatnego w Bełchatowie.

II. Ludność

Gmina Nowa Brzeźnica liczy ogółem 4829 mieszkańców (stan na dzień 31.12.2010 r.).

Tabela: Statystyka mieszkańców według wieku i płci w latach 2008-2010 przedstawia się następująco:

Rok	Mężczyźni	Kobiety	Ogółem	Mężczyźni w wieku aktywności zawodowej	Kobiety w wieku aktywności zawodowej	Ogółem osoby w wieku aktywności zawodowej
2008	2450	2474	4924	1681	1405	3086
2009	2423	2439	4862	1686	1381	3067
2010	2412	2417	4829	1694	1388	3082

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych statystycznych ewidencji ludności Urzędu Gminy w Nowej Brzeźnicy.

Na podstawie powyższej tabeli struktura ludności przedstawia się następująco: w wieku aktywności zawodowej (kobiety-od 18-go roku życia do 60 r, a mężczyźni-od 18-go roku życia do 65 roku):

- w 2008 roku ogółem było 62,67%: w tym 54,47% mężczyzn oraz 45,52% kobiet;
- w 2009 roku ogółem było 62,32% w tym 54,97% mężczyzn oraz 45,03% kobiet,
- w 2010 roku ogółem było 63,82% w tym 54,96 mężczyzn oraz 45,04% kobiet.

III. Struktura gruntów

Gmina Nowa Brzeźnica zajmuje powierzchnię 6141 ha, z czego 819 ha pokrywają lasy. Użytki rolne zajmują powierzchnię 5061 ha. Jest to typowo rolnicza gmina. Na terenie gminy Nowa Brzeźnica jest 1177 użytkowników gospodarstw rolnych, w tym 1176 to gospodarstwa indywidualne.

Tabela: Grupy obszarowe użytkowników rolnych przedstawiają się następująco:

Ogółem	1177
do 1 ha	241
od 1 do 5ha	618
od 5 do 10 ha	222
od 10 do 15 ha	50
Od 15 i więcej ha	46

Źródło : Dane z Narodowego Spisu Ludności i Mieszkań z 2002 roku-Urząd Statystyczny w Łodzi.

Struktura gruntów :

- grunty orne - 4166 ha,
- sady - 16 ha,
- łąki trwałe - 733 ha,
- pastwiska trwałe - 146 ha,
- lasy i grunty leśne - 819 ha,
- pozostałe grunty - 261ha.

Źródło : opracowanie własne - na podstawie danych o użytkowaniu gruntów w gminie stan na dzień 31.12.2010 r.

IV. Szkolnictwo

Na terenie gminy Nowa Brzeźnica funkcjonują następujące placówki oświatowe:

- cztery szkoły podstawowe, a mianowicie:
 - Publiczna Szkoła Podstawowa w Nowej Brzeźnicy - 137 uczniów,
 - Publiczna Szkoła Podstawowa w Dubidzach - 43 uczniów,
 - Publiczna Szkoła Podstawowa w Prusicku - 38 uczniów,
 - Publiczna Szkoła Podstawowa w Dworszowicach Kościelnych- 53 uczniów,
- jedno gimnazjum - Gimnazjum w Nowej Brzeźnicy - 176 uczniów,
- jedno Przedszkole w Nowej Brzeźnicy - 60 dzieci,
- jeden Punkt Przedszkolny w Dubidzach - 10 dzieci,
- jeden Oddział Przedszkolny w Prusicku - 20 dzieci.

V. Ochrona zdrowia

Na terenie Gminy Nowa Brzeźnica znajduje się Gminny Ośrodek Zdrowia, w którym pracują następujący specjaliści:

- Internista
- Pediatra
- Ginekolog
- Stomatolog
- Laryngolog
- Neurolog
- Personel pielęgniarski, w tym jedna pielęgniarka środowiskowa

VI. Zaplecze mieszkaniowe

Na terenie gminy przeważają prywatne budynki mieszkalne głównie jednorodzinne (parterowe i jednopiętrowe domy indywidualne).

Gmina nie posiada w swoich zasobach mieszkań socjalnych. Natomiast na terenie gminy znajdują się dwa lokale komunalne oraz trzy mieszkania służbowe zlokalizowane w budynkach szkół, zamieszkałe przez nauczycieli.

VII. Pomoc społeczna

Podstawowym aktem normującym rozległą problematykę pomocy społecznej jest ustawa z dnia 12 marca 1004 roku / Dz.U.nr 64, poz. 593/ z późniejszymi zmianami, której zasady zostały uszczegółowione w wielu aktach wykonawczych. Wyżej wymieniona ustawa określa, jakie prawa w pomocy społecznej przysługują obywatelom Polski i jakie obowiązki spoczywają na organach administracji państwowej i samorządowej. Ośrodek jest organizatorem i wykonawcą zadań własnych gminy, a także zleconych z zakresu pomocy społecznej, które wykonuje poprzez udzielanie świadczeń pieniężnych i niepieniężnych przewidzianych ustawą o pomocy społecznej. Celem działania Ośrodka jest doprowadzenie do poprawy środowiska życiowego mieszkańców gminy poprzez zwalczanie ubóstwa i patologii społecznej.

Pomoc społeczna jest instytucją polityki społecznej państwa mająca na celu umożliwienie osobom i rodzinom przezwycięzenie trudnych sytuacji życiowych, których nie są one w stanie pokonać, wykorzystując własne uprawnienia, zasoby i możliwości.

Pomoc społeczna wspiera osoby i rodziny w wysiłkach zmierzających do zaspokojenia niezbędnych potrzeb i umożliwia im życie w warunkach odpowiadających godności człowieka.

W Gminnym Ośrodku Pomocy Społecznej w Nowej Brzeźnicy jest zatrudniony kierownik, jeden pracownik socjalny, dwie opiekunki domowe wykonujące usługi opiekuńcze u chorego w domu.

Tabela :Ogólna liczba korzystających z pomocy społecznej w latach 2008-2010

Rok	Liczba rodzin objętych pomocą	Liczba osób w rodzinach	Liczba rodzin z problemem bezrobocia	Liczba rodzin z problemem długotrwałej choroby
2008	137	430	84	34
2009	136	402	79	39
2010	144	407	88	42

Źródło: Opracowanie własne na podstawie sprawozdań rocznych MPiPS-03.

Pomocy społecznej udziela się osobom i rodzinom w szczególności z powodu:

- 1) ubóstwa,
- 2) sieroctwa,
- 3) bezdomności,
- 4) bezrobocia,
- 5) niepełnosprawności,

- 6) długotrwałej lub ciężkiej choroby,
- 7) przemocy w rodzinie,
- 8) potrzeby ochrony macierzyństwa lub wielodzietności,
- 9) bezradności w sprawach opiekuńczo-wychowawczych i prowadzenia gospodarstwa domowego zwłaszcza w rodzinach niepełnych lub wielodzietnych,
- 10) braku umiejętności w przystosowaniu do życia młodzieży opuszczającej placówki opiekuńczo-wychowawcze,
- 11) trudności w integracji osób, które otrzymały status uchodźcy,
- 12) trudności w przystosowaniu do życia po zwolnieniu z zakładu karnego,
- 13) alkoholizmu lub narkomanii,
- 14) zdarzenia losowego i sytuacji kryzysowej,
- 15) klęski żywiołowej lub ekologicznej.

Na podstawie ustawy z dnia 12 marca 2004 o pomocy społecznej prawo do świadczeń z pomocy społecznej przysługuje:

- osobie samotnie gospodarującej, której miesięczny dochód nie przekracza 477 zł,
- osobie w rodzinie, której dochód miesięczny nie przekracza 351 zł na osobę.

Wartość dochodu odpowiadająca dochodowi miesięcznemu z 1 hektara przeliczeniowego wynosi 207,00zł. Podane wyżej kryteria dochodowe obowiązują od 1 października 2006 r.

Świadczenia z pomocy społecznej

Aby zapobiegać wymienionym sytuacjom dysfunkcyjnym osób i rodzin ustawa określa również zadania realizowane przez Ośrodek, które dzielą się na zadania własne gmin oraz zadania zlecone z zakresu administracji rządowej.

Do zadań własnych gminy o charakterze obowiązkowym należy:

- 1) opracowanie i realizacja gminnej strategii rozwiązywania problemów społecznych ze szczególnym uwzględnieniem programów pomocy społecznej, profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych i innych, których celem jest integracja osób i rodzin z grup szczególnego ryzyka;
- 2) sporządzanie bilansu potrzeb gminy w zakresie pomocy społecznej;
- 3) udzielanie schronienia, zapewnienie posiłku oraz niezbędnego ubrania osobom tego pozbawionym;
- 4) przyznawanie i wypłacanie zasiłków okresowych;
- 5) przyznawanie i wypłacanie zasiłków celowych;
- 6) przyznawanie i wypłacanie zasiłków celowych na pokrycie wydatków powstałych w wyniku zdarzenia losowego;
- 7) przyznawanie i wypłacanie zasiłków celowych na pokrycie wydatków na świadczenia zdrowotne osobom bezdomnym oraz innym osobom nie mającym dochodu i możliwości uzyskania świadczeń na podstawie przepisów o powszechnym ubezpieczeniu w Narodowym Funduszu Zdrowia;
- 8) przyznawanie zasiłków celowych w formie biletu kredytowanego;
- 9) opłacanie składek na ubezpieczenia emerytalne i rentowe za osobę, która zrezygnuje z zatrudnienia w związku z koniecznością sprawowania bezpośredniej, osobistej opieki nad długotrwale lub ciężko chorym członkiem rodziny oraz wspólnie nie zamieszkującymi matką, ojcem lub rodzeństwem;
- 10) praca socjalna;
- 11) organizowanie i świadczenie usług opiekuńczych, w tym specjalistycznych, w miejscu zamieszkania, z wyłączeniem specjalistycznych usług opiekuńczych dla osób z zaburzeniami psychicznymi;
- 12) prowadzenie i zapewnienie miejsc w placówkach opiekuńczo-wychowawczych wsparcia dziennego lub mieszkaniach chronionych;

- 13) tworzenie gminnego systemu profilaktyki i opieki nad dzieckiem i rodziną;
- 14) dożywianie dzieci;
- 15) sprawienie pogrzebu, w tym osobom bezdomnym;
- 16) kierowanie do domu pomocy społecznej i ponoszenie odpłatności za pobyt mieszkańca gminy w tym domu;
- 17) sporządzanie sprawozdawczości oraz przekazywanie jej właściwemu wojewodzie, również w wersji elektronicznej, z zastosowaniem systemu informatycznego;
- 18) utworzenie i utrzymanie ośrodka pomocy społecznej, w tym zapewnienie środków na wynagrodzenia pracowników.

Gmina realizuje również zadania własne, lecz o charakterze nieobowiązkowym, o których traktuje ust. 2 artykułu 17, cytowanej Ustawy.

Zalicza się do nich następujące:

- 1) przyznawanie i wypłacanie zasiłków specjalnych celowych;
- 2) przyznawanie i wypłacanie pomocy na ekonomiczne usamodzielnienie w formie zasiłków, pożyczek oraz pomocy w naturze;
- 3) prowadzenie i zapewnienie miejsc w domach pomocy społecznej i w ośrodkach wsparcia o zasięgu gminnym oraz kierowanie do nich osób wymagających opieki;
- 4) podejmowanie innych zadań z zakresu pomocy społecznej, wynikających z rozeznaczonych potrzeb gminy, w tym tworzenie i realizacja programów osłonowych.

Realizując zadania własne gminy, pracownicy ośrodka pomocy społecznej, kierują się ustaleniami Wójta.

Natomiast do zadań z zakresu administracji rządowej, realizowanych także przez gminę należą, zgodnie z art. 18 ust. 1, następujące:

- 1) przyznawanie i wypłacanie zasiłków stałych;
- 2) opłacanie składek na ubezpieczenia zdrowotne określonych w przepisach o powszechnym ubezpieczeniu w Narodowym Funduszu Zdrowia;
- 3) organizowanie i świadczenie specjalistycznych usług opiekuńczych w miejscu zamieszkania dla osób z zaburzeniami psychicznymi;
- 4) przyznawanie i wypłacanie zasiłków celowych na pokrycie wydatków związanych z klęską żywiołową bądź ekologiczną;
- 5) prowadzenie i rozwój infrastruktury środowiskowych domów samopomocy dla osób z zaburzeniami psychicznymi;
- 6) realizacja zadań wynikających z rządowych programów pomocy społecznej, mających na celu ochronę poziomu życia osób, rodzin i grup społecznych oraz rozwój specjalistycznego wsparcia.

Realizując zadania zlecone gminy, pracownicy ośrodka pomocy społecznej, kierują się ustaleniami Wojewody.

Biorąc pod uwagę analizę przyznawania i wypłacania zasiłków stałych przez Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Nowej Brzeźnicy, które przysługują:

- pełnoletniej osobie samotnie gospodarującej całkowicie niezdolnej do pracy z powodu wieku i niepełnosprawności, jeżeli jej dochód jest niższy od kryterium dochodowego osoby samotnie gospodarującej,
- pełnoletniej osobie pozostającej w rodzinie, całkowicie niezdolnej do pracy z powodu wieku lub niepełnosprawności, jeżeli jej dochód, jak również dochód na osobę w rodzinie są niższe od kryterium dochodowego na osobę w rodzinie.

Zasiłek stały dla osoby samotnie gospodarującej ustala się w wysokości różnicy między kryterium dochodowym osoby samotnie gospodarującej a dochodem tej osoby, z tym, że kwota zasiłku nie może przekroczyć 444,00 zł a w przypadku osoby w rodzinie-różnicy między kryterium dochodowym na osobę w rodzinie a dochodem na osobę w rodzinie a dochodem na osobę w rodzinie.

Tabela: Zasiłki stałe udzielone przez GOPS w latach 2009-2010

Rok	Liczba osób	Liczba świadczeń	Kwota
2009	22	227	87.448
2010	24	252	95.323

Źródło: Opracowanie własne na podstawie sprawozdania rocznego MPiPS-03.

Od zasiłków stałych odprowadzana jest składka zdrowotna.

Zadania własne.

Na realizację zadań własnych gminy w 2010 roku wydano łącznie 144.381 zł.

Do zadań własnych gminy należy przyznawanie i wypłacanie świadczeń pieniężnych i niepieniężnych.

Świadczenia pieniężne to:

- zasiłek okresowy,
- zasiłek celowy.

Świadczenia niepieniężne to:

- praca socjalna,
- składki na ubezpieczenie zdrowotne,
- składki na ubezpieczenie społeczne,
- pomoc rzeczowa,
- sprawienie pogrzebu,
- poradnictwo specjalistyczne,
- interwencja kryzysowa,
- schronienie,
- posiłek,
- niezbędne ubranie,
- usługi opiekuńcze w miejscu zamieszkania,
- specjalistyczne usługi opiekuńcze,
- mieszkanie chronione,
- pobyt i usługi w domu pomocy społecznej:

Analizie do niniejszej strategii poddano zasiłki okresowe, które przysługują w sytuacji, kiedy dochód osoby samotnie gospodarującej lub dochód rodziny nie przekracza kryterium dochodowego osoby lub rodziny ustalonego zgodnie z art. 8 ust. 1 a dochody oraz posiadane zasoby pieniężne nie wystarczają na zaspokojenie ich niezbędnych potrzeb w szczególności ze względu na : długotrwałą chorobę, niepełnosprawność, brak możliwości zatrudnienia i brak uprawnień do świadczeń rentowo-emerytalnych z innego tytułu.

Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Nowej Brzeźnicy w 2010r udzielił między innymi następujących form pomocy z zadań własnych gminy:

- zasiłki okresowe na kwotę - 38.794 zł.

Tabela : Zasiłki okresowe za 2010 rok

Forma pomocy	Liczba osób, którym przyznano decyzją świadczenie	Liczba świadczeń	Kwota świadczeń w zł	Liczba rodzin	Liczba osób w rodzinach
Zasiłki okresowe ogółem	30	145	38.794	30	54

w tym środki własne	X	X	0	X	X
dotacja	X	X	38.794	X	X
w tym przyznane z powodu:bezrobocia	28	138	37.816	28	51
długotrwałej choroby	2	7	978	2	3
niepełnosprawność	0	0	0	0	0
możliwości utrzymania lub nabycia uprawnień do świadczeń z innych systemów zabezpieczenia społecznego	0	0	0	0	0

Źródło: Opracowanie własne na podstawie sprawozdania rocznego MPiPS-03 za 2010 r.

Zasiłki celowe - z tej formy pomocy skorzystało 77 rodzin, wydano łącznie kwotę 25.753 zł. Zasiłki celowe były wypłacane w kwotach od 100 zł do 300 zł. Z zadań własnych gminy udzielono również pomocy w formie: schronienia dla dwóch osób, usług opiekuńczych dla ośmiu rodzin, sprawienie jednego pogrzebu. Poza tym GOPS prowadził pracę socjalną z 32 rodzinami.

Tabela: Powody przyznania pomocy społecznej w GOPS Nowa Brzeźnica w latach 2008-2010.

Powód trudnej sytuacji życiowej	Liczba rodzin w 2008r	Liczba osób w rodzinach w 2008r	Liczba rodzin w 2009r	Liczba osób w rodzinach w 2009r	Liczba rodzin w 2010r	Liczba osób w rodzinach w 2010r
Ubóstwo	2	2	5	5	2	2
Sieroctwo	0	0	0	0	0	0
Bezdomność	0	0	0	0	1	1
Potrzeba ochrony macierzyństwa	22	123	20	113	23	129
W tym: wielodzietność	21	119	20	113	23	129
Bezrobocie	84	304	79	251	88	274
Niepełnosprawność	35	77	25	45	26	38
Długotrwała lub ciężka choroba	34	81	39	93	42	100
Bezradność	20	121	14	53	16	66
W tym: rodziny niepełne	3	7	5	11	7	23
Rodziny wielodzietne	15	103	5	29	6	35
Przemoc w rodzinie	0	0	0	0	0	0
Alkoholizm	0	0	14	32	16	16
Narkomania	0	0	0	0	0	0
Trudności w przystosowaniu do życia po opuszczeniu zakładu karnego	0	0	0	0	0	0
Trudności w przystosowaniu młodzieży opuszczającej placówki op.-wych.	0	0	0	0	0	0
Zdarzenie losowe	2	6	1	2	1	3

Źródło: Opracowanie własne na podstawie sprawozdań rocznych MP i PS-03.

Pomoc państwa w zakresie dożywiania(dożywianie dzieci w szkole).

Ogółem na rządowy program „Pomoc państwa w zakresie dożywiania” wydatkowano w 2010 roku kwotę 23 637 zł, z tego kwota 15 992 zł stanowi dotację, a kwota 7 645 zł stanowi środki własne gminy. Dożywiane były 74 osoby głównie dzieci w szkołach.

Świadczenia rodzinne.

Z dniem 1 maja 2004 roku weszła w życie ustawa z dnia 28 listopada 2003 r. o świadczeniach rodzinnych. W treści określono warunki i sposób ubiegania się o pomoc materialną dla rodzin znajdujących się w trudnej sytuacji finansowej. Nowy system uwzględnił dotychczasowe rozwiązania z ustawy o świadczeniach rodzinnych, pielęgnacyjnych i wychowawczych oraz część świadczeń (o charakterze obligatoryjnym skierowanych do rodzin z dziećmi) z ustawy o pomocy społecznej. Wprowadził także świadczenia dla wszystkich rodzin niepełnych w miejsce rozwiązań zawartych w ustawie o funduszu alimentacyjnym, kierowanym tylko do części tych rodzin oraz wprowadził nowe świadczenia związane z edukacją dzieci, w tym w szczególności dzieci niepełnosprawnych. Realizację zadań wynikających z cytowanej ustawy

przejął ośrodek pomocy społecznej. Fakt ten umożliwił koordynację pomocy osobom potrzebującym wsparcia ze szczególnym uwzględnieniem środowiska rodzin wielodzietnych.

Zapisy ustawy umożliwiają przyznanie rodzinom z dziećmi zasiłku rodzinnego oraz dodatków do zasiłków, które przysługują z tytułu:

- 1) urodzenia dziecka;
- 2) opieki nad dzieckiem w okresie korzystania z urlopu wychowawczego;
- 3) samotnego wychowywania dziecka;
- 4) wychowania dziecka w rodzinie wielodzietnej;
- 5) kształcenia i rehabilitacji dziecka niepełnosprawnego;
- 6) rozpoczęcia roku szkolnego;
- 7) podjęcia przez dziecko nauki w szkole poza miejscem zamieszkania.

Odrębnie przyznawanym świadczeniem wynikającym z zapisów ustawy są świadczenia opiekuńcze w skład których wchodzi:

- 1) zasiłek pielęgnacyjny;
- 2) świadczenie pielęgnacyjne z tytułu rezygnacji z zatrudnienia lub innej pracy zarobkowej w związku z koniecznością opieki nad dzieckiem legitymującym się orzeczeniem o niepełnosprawności, bądź znacznym stopniu niepełnosprawności.

Przyznanie świadczenia pielęgnacyjnego umożliwia również opłacanie za osobę korzystającą z tej formy pomocy składek na ubezpieczenie zdrowotne, społeczne i emerytalno rentowe. Dopiero od niedawna, zaledwie od dnia 1 stycznia 2006 roku wprowadzono „finansowy stymulator” mający pobudzić aktywność rozwojową rodziny, w postaci jednorazowej zapomogi z tytułu urodzenia dziecka żywego, w wysokości 1000zł, bez względu na dochód rodziny.

Do katalogu wykonywanych dotąd przez ośrodek pomocy społecznej ustawowych obowiązków włączono przyznawanie świadczeń z funduszu alimentacyjnego. Stało się to za sprawą ustawy z dnia 7 września 2007 roku o pomocy osobom uprawnionym do alimentów.

Ośrodek pomocy społecznej realizuje w ten sposób zadania ustawowe, obejmujące prowadzenie postępowań wobec osób zobowiązanych do świadczenia alimentacyjnego na podstawie tytułu wykonawczego, jeżeli egzekucja prowadzona przez komornika sądowego jest bezskuteczna, a także przyznawanie świadczeń z funduszu alimentacyjnego osobom uprawnionym do alimentów od rodzica, na podstawie tytułu wykonawczego zatwierdzonego sądownie, w przypadku bezskuteczności egzekucji. Bezskuteczność egzekucji jest warunkiem koniecznym do przyznania w drodze decyzji administracyjnej świadczenia z funduszu alimentacyjnego. Wspieranie osób znajdujących się w trudnej sytuacji materialnej z powodu niemożności wyegzekwowania alimentów jest łączone z działaniami zmierzającymi do zwiększenia odpowiedzialności osób zobowiązanych do alimentacji.

Formalną podstawę prawną zarówno do przyznawania świadczeń rodzinnych jak i świadczeń z funduszu alimentacyjnego przez jednostkę organizacyjną pomocy społecznej, stanowi pisemne upoważnienie, udzielone przez wójta kierownikowi gminnego ośrodka pomocy społecznej.

Osoby uprawnione do świadczeń rodzinnych to osoby spełniające kryterium dochodowe 504 zł na osobę w rodzinie po przedłożeniu dochodów z Urzędu Skarbowego z roku poprzedzającego okres zasiłkowy oraz spełniające wymogi wynikające z przepisów szczegółowych ustawy.

W 2010 roku ze świadczeń rodzinnych skorzystały 694 osoby wydatkowano łącznie kwotę w wysokości - 1 123 932 zł.

Natomiast z funduszu alimentacyjnego skorzystało 30 osób uprawnionych na łączną kwotę w wysokości – 90 056 zł.

Rozdział 3.

DIAGNOZA PROBLEMÓW SPOŁECZNYCH WYSTĘPUJĄCYCH NA TERENIE GMINY NOWA BRZEŹNICA I STRATEGIA ICH ROZWIĄZYWANIA

Strategia rozwiązywania problemów społecznych ma na celu określenie kierunków i zamierzeń rozwojowych w sektorze Pomocy Społecznej na terenie Gminy Nowa Brzeźnica. Planuje się wdrożenie działań ujętych w programie poprzez następujące priorytety:

1. Wsparcie osób i rodzin ubogich.
2. Wsparcie osób i rodzin z problemem długotrwałego bezrobocia.
3. Ograniczenie negatywnych skutków starości.
4. Wsparcie rodzin we właściwym pełnieniu funkcji wychowawczych wobec dzieci.

Celem podejmowanych działań jest integracja osób i rodzin z grup szczególnego ryzyka oraz wyeliminowanie bądź zminimalizowanie negatywnych zjawisk społecznych, jakie występują na terenie gminy Nowa Brzeźnica.

I. Ubóstwo

Ubóstwo określa się jako stan, w którym jednostce czy grupie społecznej brakuje na zaspokojenie podstawowych potrzeb, uznawanych w danej społeczności za niezbędne.

Do podstawowych potrzeb człowieka zalicza się: wyżywienie, ubranie, schronienie, zachowanie zdrowia, uzyskanie wykształcenia, uczestniczenie i korzystanie z dóbr kultury, ogólnie możliwość godnego życia.

Ubóstwo staje się jednym z najważniejszych, najgroźniejszych zjawisk społecznych współczesnego świata. W warunkach gospodarki rynkowej powoduje ono powstanie zjawiska ujmowanego stwierdzeniem, że „bogatsi stają się coraz bogatszymi, gdy tym czasem biedni stają się coraz biedniejszymi”.

Okres przejścia lat 90-tych przyczynił się do zaostrzenia kwestii ubóstwa w Polsce.

Pierwszą przesłanką uprawniającą do korzystania z pomocy społecznej jest ubóstwo. Zjawisko to ma wiele przyczyn, które nie zawsze da się jasno zdiagnozować. Może ono być wywołane bezrobociem, niepełnosprawnością, długotrwałą i ciężką chorobą, ale także biernością życiową oraz brakiem odpowiedzialności za siebie i własną rodzinę. Do osób biednych zaliczają się też osoby o niższych emeryturach i rentach, część rodzin niepełnych, wielodzietnych oraz rodziny pracownicze i rolnicze o najniższych dochodach.

II. Bezrobocie

Bezrobocie jest zjawiskiem towarzyszącym gospodarce rynkowej we wszystkich praktycznie państwach. W Polsce problem ten istnieje od początku lat dziewięćdziesiątych, kiedy to nastąpiła zmiana ustroju Polski, a wprowadzenie gospodarki rynkowej zapoczątkowało tworzenie się właściwego dla niej rynku pracy.

Bezrobocie pociąga za sobą niepewność i dwuznaczność pozycji społecznych. Bezrobociu towarzyszą trudności finansowe, tym większe im dłużej ono trwa. Następstwem tych trudności jest nie tylko obniżenie standardu życia, lecz także pozbawienie bezrobotnego możliwości nabywania dóbr, które są symbolem pozycji społecznej w miejscu zamieszkania. W miarę trwania bezrobocia pogłębia się izolacja społeczna bezrobotnego. Zmniejszenie aktywności życiowej bezrobotnego spowodowane jest brakiem pieniędzy, stresem psychicznym związanym z niemożnością podjęcia pracy oraz opinią innych ludzi o bezrobotnych. Zwolnienie z pracy powoduje szok potem krótka faza optymizmu i wiara w znalezienie nowego zatrudnienia, następnie okres pesymizmu i utraty nadziei na pracę. Przedłużający się brak pracy wywołuje przekonanie o niemożności panowania nad sytuacją i obniża poczucie własnej godności. Bezrobocie traktuje się jako główne źródło i jedyny powód ubożenia rodziny, narażają rodzinę na szereg niedogodności ograniczenie wielu różnych potrzeb, niewłaściwe kształtowanie osobowości, utratę sensu życia i inne groźne skutki. Głębokość tych zmian zależy w dużym stopniu od struktury rodziny, faz jej rozwoju statusu społecznego bezrobotnych, kondycji zdrowotnej członków rodziny, stanu zagospodarowania materialnego oraz cech środowiska lokalnego.

Obraz życia rodzin dotkniętych bezrobociem to: narastające konflikty spowodowane brakiem pracy, spadek autorytetu w oczach współmałżonka i dzieci. Rodziny dotknięte bezrobociem szybko ubożają, co jest jednym z głównych powodów pogarszania się stosunków rodzinnych, dodatkową komplikacją jest fakt, iż

większość rodzin ,w których z różnych powodów jeden z członków traci prace nie posiada oszczędności. Powstają zatem trudności z zaspokojeniem podstawowych potrzeb życiowych.

Najbardziej narażone na niedogodności związane z bezrobociem są rodziny niepełne i wielodzietne. Ograniczają one konsumpcję do minimum, rezygnując przede wszystkim z wydatków na odzież i obuwie, gazety i książki, wyjazdów urlopowych, wypoczynku wakacyjnego dzieci, rozrywek. Niekorzystnym zjawiskiem towarzyszącym bezrobociu związanym z funkcjonowaniem rodziny jest utrwalenie u dorosłych jak i u dzieci roszczeniowej postawy wobec instytucji pomocy społecznej. Ośrodki Pomocy Społecznej jawią się w świadomości biorców zasiłków jako instytucje, które muszą pomóc niezależnie od tego czy podejmowane są jakiegokolwiek działania dla poprawienia położenia materialnego rodziny ze strony osób zainteresowanych.

Bezrobocie często prowadzi do konfliktów wewnątrz rodzinnych, rozbicia i rozpadu rodziny, wówczas dają o sobie znać problemy wychowawcze. Szczególnie drastyczna sytuacja ma miejsce wtedy, gdy w rodzinie oboje małżonkowie pozostają bez pracy, wówczas w wyniku zachwianej harmonii w funkcjonowaniu rodziny następuje rozwój zjawisk o charakterze patologicznym (alkoholizm, przestępczość).

Przed okresem transformacji ustrojowej znaczna część mieszkańców gminy Nowa Brzeźnica w wieku produkcyjnym miała zatrudnienie w zakładach pracy w pobliskich miastach. W związku z przekształceniami oraz likwidacją wielu z nich osoby te znalazły się w szeregach bezrobotnych lub kontynuują pracę wyłącznie w swoich niewielkich gospodarstwach rolnych, gdzie występuje nadmiar rąk do pracy. Osoby te należy uznać za nigdzie nie rejestrowane osoby bezrobotne, które chętnie podejmą pracę poza indywidualnymi gospodarstwami rolnymi.

Bezrobocie w naszej gminie wynosi obecnie 5,63 % (stan na dzień 31.12.2010 r. bezrobotni zarejestrowani w PUP w Pajęcznie). Na 272 osoby zarejestrowane w Powiatowym Urzędzie Pracy 80 osób jest długotrwale bezrobotnych, to jest 29,41 % są to osoby długotrwale bezrobotne.

Cel strategiczny

Celem strategicznym planowanych działań przez Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Nowej Brzeźnicy jest wspieranie bezrobotnych w poszukiwaniu pracy, aktywizacja zawodowa oraz przeciwdziałanie i eliminowanie negatywnych skutków psychospołecznych bezrobocia.

Programem zostaną objęte osoby bezrobotne z terenu gminy Nowa Brzeźnica, którzy są klientami Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Nowej Brzeźnicy .

Podstawowe założenia strategiczne

1. Budowanie sieci współpracy między instytucjami działającymi na rzecz rozwiązywania problemów bezrobocia: Powiatowy Urząd Pracy ,Urząd Gminy ,Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej.
2. Przeciwdziałanie uzależnieniu świadczeniobiorców od instytucji pomocy społecznej.
3. Rozwój lokalny- zmniejszenie wykluczenia społecznego i wzrost poziomu wykształcenia.
4. Wyrównywanie szans na rynku pracy.
5. Rozwój społeczeństwa informacyjnego poprzez doskonalenie kwalifikacji i dostosowanie umiejętności do potrzeb rynku pracy.

Kierunki działania

1. Działania podejmowane w celu mobilizowania osób korzystających ze świadczeń pomocy społecznej do poszukiwania zatrudnienia i usamodzielniania się. W ramach tych działań podstawą pomocy będzie zawarcie kontraktu socjalnego między bezrobotnym a Gminnym Ośrodkiem Pomocy Społecznej w Nowej Brzeźnicy określający zasady współpracy oraz cele, do których należy zmierzać i uzależniać przyznanie pomocy finansowej od zaangażowania bezrobotnego w poszukiwaniu zatrudnienia.

2. . Działania w kierunku redukcji psychospołecznych skutków bezrobocia.

W zakresie tych działań planowane jest przeznaczenie środków finansowych Ośrodka w pierwszej kolejności na ochronę dzieci przed skutkami bezrobocia i ubóstwa rodziców. Priorytetem stanie się zapewnienie dzieciom:

- dożywiania w szkołach i przedszkolach,

- zakup odzieży i żywności,
- możliwości uczestnictwa w zajęciach świetlic środowiskowych .

Pomoc dla bezrobotnych nie może ograniczać się tylko do świadczeń finansowych. Konieczne jest także prowadzenie intensywnej pracy socjalnej, celem będzie kształtowanie u bezrobotnych odpowiedzialności za swój los i umiejętność przystosowania się do samodzielnego życia w obecnej rzeczywistości .Motywowanie bezrobotnych do działania i zaufania we własne siły. Zwiększenie zdolności komunikacyjnych bezrobotnych. Zwiększenie kwalifikacji zawodowych i zdobycie umiejętności umożliwiających ponowne wejście na rynek pracy. Zmniejszenie zjawiska wykluczenia społecznego.

III. Długotrwała lub ciężka choroba, niepełnosprawność, podeszły wiek- wyrównywanie szans życiowych .

Długotrwała lub ciężka choroba, niepełnosprawność i podeszły wiek są czynnikami dysfunkcyjnymi w życiu człowieka.

Starość jest nieuniknionym etapem życia człowieka, do którego trzeba się przygotować. Będzie to miało wpływ na akceptację starości jako normalnego stanu życia człowieka. Za niepełnosprawne i długotrwałe lub ciężko chore należy uznać osoby, których stan fizyczny, psychiczny i umysłowy powoduje trwałe lub okresowe utrudnienia, ograniczenia bądź uniemożliwienia pełnienia ról i zadań społecznych na poziomie powszechnie przyjętych kryteriów. Przy zwiększonym tempie życia, ludzie mają coraz mniej czasu dla osób starszych, schorowanych i niepełnosprawnych członków rodzin. Często osoby w wieku poprodukcyjnym są traktowane jako zło konieczne, na marginesie społeczeństwa, zwłaszcza przez swoją najbliższą rodzinę. Dzieci oddają swoich starych rodziców bądź dziadków do domów pomocy społecznej lub zajmują się nimi, nie zaspakajając im podstawowych potrzeb, często zabierają świadczenia i dodatki inwalidzkie. Zdarza się że ludzie ci są zaniedbani, chorzy, bywa też że są głodni nie potrafią się obronić przed złym traktowaniem ich przez najbliższych.

Duże znaczenie w działalności na rzecz tych ludzi mają pracownicy pomocy społecznej. To oni docierają do osób samotnych schorowanych, opuszczonych zamkniętych w swoich domach, często oczekujących pomocy od najbliższej rodziny, która nie nadchodzi.

Dlatego opracowując strategię rozwiązywania problemów społecznych nie można zapomnieć o tej grupie osób zamieszkujących naszą gminę .

Polityka społeczna wobec tej grupy ludzi to zespół celowych działań władz publicznych i innych podmiotów społecznych, służących tworzeniu, poprawie i utrzymaniu statusu społecznego, bezpieczeństwa i jakości życia osób starszych, schorowanych, i niepełnosprawnych oraz możliwości ich udziału w kulturze i życiu społecznym zwiększającym szanse w prowadzeniu aktywnego i niezależnego życia.

Cel strategiczny

Celem strategicznym jest udzielenie wszechstronnej pomocy osobom i rodzinom dotkniętym problemem, długotrwałej i ciężkiej choroby oraz starości.

Podstawowe założenia strategiczne

1. Rozbudowanie usług opiekuńczych wspierających ludzi starszych, samotnych, niepełnosprawnych, potrzebujących pomocy w swoim mieszkaniu.
2. Rozbudowanie większej sieci usług socjalnych z różną formą odpłatności (pranie, sprzątanie, dowożenie posiłków).
3. Częste odwiedziny w domach ludzi starszych, samotnych niepełnosprawnych i schorowanych w celu rozeznania na bieżąco ich potrzeb i oczekiwań.
4. Integracja tych osób ze środowiskiem (spotkania integracyjne w szkołach z różnych okazji Dnia Babci i Dziadka, spotkanie Wigilijne, nawiązanie kontaktu osób starszych, niepełnosprawnych ze świetlicami środowiskowymi, uaktywnienie dzieci młodzieży, harcerzy, sąsiadów do indywidualnych odwiedzin tych osób.
5. Realizacja zadań ustawowych służących ochronie położenia materialnego osób starszych (pomoc finansowa, zasiłki celowe, specjalne, okresowe, stałe, umieszczenie w domu pomocy społecznej).
6. Współpraca ze służbami zdrowia i innymi instytucjami zajmującymi się problemami niepełnosprawności i długotrwałej choroby oraz starości.

Kierunki działania

1. Organizowanie usług opiekuńczych u chorego w domu zgodnie z potrzebami.
2. Mobilizowanie społeczności lokalnych, szkół i instytucji do podejmowania działań w kierunku integracji z osobami starszymi, niepełnosprawnymi i schorowanymi.
3. Udzielanie wsparcia osobom schorowanym, niepełnosprawnym, starszym wsparcia finansowego, psychologicznego, usługowego w celu poprawy jakości życia.

IV. Alkoholizm i inne uzależnienia

Jedynym z poważnych problemów społecznych występującym na terenie gminy Nowa Brzeźnica są uzależnienia od alkoholu i nikotyny. Uzależnienie od alkoholu jest chorobą, która zaczyna się i rozwija podstępnie bez świadomości osoby zainteresowanej. Polega ona na niekontrolowanym piciu napojów alkoholowych i może doprowadzić do przedwczesnej śmierci, jak również powikłań zdrowotnych.

Objawy tej choroby to :

- Codzienne picie alkoholu w celu utrzymania zadowolającego funkcjonowania,
- Regularne, ale ograniczone do weekendów picie dużych ilości alkoholu,
- Ciągi picia występujące z okresami trzeźwości,
- Zmiany tolerancji na alkohol,
- Utrata kontroli nad pićciem,
- Zaburzenia pamięci i świadomości,
- Objawy abstyntenckie.

Z problemem nadużywania alkoholu pracownicy socjalni spotykają się od wielu lat, niepokojącym jest jednak fakt wzrastania liczby osób uzależnionych od alkoholizmu i obniżenia wieku pierwszego z nim kontaktu. Problemem nadużywania alkoholu przez podopiecznych pomocy społecznej jest bardzo skomplikowany, ponieważ obok alkoholizmu występują zaburzenia komunikacji między członkami rodziny. Bieda, bezrobocie, problemy wychowawcze i zdrowotne, inne uzależnienia, wchodzenie w konflikt z prawem. Zjawisku nadużywania alkoholu często towarzyszy zjawisko przemocy fizycznej i psychicznej stosowanej zarówno wobec dorosłych ja i dzieci. W celu usprawnienia pomocy rodzinom, w których występuje przemoc pracownicy socjalni i policja stosują procedurę niebieskich kart.

Alkoholizm jednego lub obojga rodziców wpływa destrukcyjnie na prawidłowe funkcjonowanie rodziny, czyli naturalnego środowiska wychowawczego dziecka. Rodzina staje się przez to niewydolna wychowawczo, cechuje ją zaburzona struktura wewnętrzna, rozkład pożycia małżeńskiego, częste zmiany partnerów. Rodziny z problemem alkoholowym są często rodzinami ubogimi, nie są w stanie zaspokoić podstawowych potrzeb życiowych dziecka.

Tabela: Liczba osób uzależnionych od alkoholu objęta pomocą Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Nowej Brzeźnicy.

Rok	2008	2009	2010
Liczba rodzin	0	14	16
Liczba osób w rodzinie	0	32	16

Źródło : opracowanie własne na podstawie sprawozdania rocznego MP i PS-03

Dzieci w rodzinach z problemem alkoholowym tracą naturalną barierę opiekuńcza, jaką jest rodzina. Dziecko żyjące w takich warunkach narażone jest na przeżywanie traumatycznych doświadczeń, które powodują zaburzenia jego rozwoju. Zaburzenia te mogą objawiać się zachowaniami agresywnymi, nadpobudliwością, unikaniem bliskich kontaktów z dorosłymi i rówieśnikami oraz problemami szkolnymi.

Formą pomocy na rzecz dzieci wymagających wsparcia mogą być świetlice środowiskowe. Każdy nauczyciel w swojej pracy spotyka się z dziećmi z rodzin, w których występuje problem alkoholowy. Środowisko, w którym się wychowują i kłopoty życia codziennego odbijają się trudnościami w nawiązywaniu zdrowego kontaktu z dorosłymi i rówieśnikami, konfliktowością, nadpobudliwością lub wycofaniem, nieumiejętnością radzenia sobie ze stresem, co w konsekwencji odbija się również na wynikach w nauce. Dzieci te często są nieufne i niechętnie zwracają się o pomoc, jednocześnie na swój sposób

zabiegają o nią, o uwagę i zainteresowanie otoczenia. Praca z osobami uzależnionymi i członkami ich rodzin, często klientami pomocy społecznej jest bardzo trudna i długotrwała. Jest ona złożona, wymaga wsparcia i kontroli wielu, osób oraz instytucji: Poradni Leczenia Uzależnień, Sądu Rejonowego, kuratorów, pracowników socjalnych i pracowników leczenia odwykowego.

Cel Strategiczny

Współpraca z lokalnymi instytucjami i organizacjami pomagającymi osobom uzależnionym poprzez doskonalenie form pracy z tymi osobami w celu ich mobilizacji do podjęcia leczenia odwykowego.

Podstawowe założenia strategii

1. Wielokierunkowa, kompleksowa pomoc osobom uzależnionym i ich rodzinom.
2. Kreowanie i propagowanie modelu trzeźwego stylu życia.
3. Umożliwienie świadomego wyboru trzeźwego stylu życia przez dzieci, młodzież i dorosłych.

Kierunki działania

1. Zaspokojenie potrzeb socjalnych dzieci z rodzin dotkniętych problemem alkoholowym, poprzez opłacanie wyżywienia w szkole, wyposażenia w niezbędne artykuły szkolne i odzież według potrzeb .
2. Mobilizowanie osób mających problem z alkoholizmem do leczenia odwykowego.
3. Współpraca z Gminną Komisją Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Nowej Brzeźnicy oraz innymi instytucjami zajmującymi się problemami uzależnień

Rozdział 4. ANALIZA SWOT

W pracach nad strategią przy określaniu priorytetów rozwojowych zastosowano analizę SWOT (analiza ta polega na ustaleniu: z jednej strony szans i zagrożeń związanych z aktualnym stanem i kierunkami zmian otoczenia pomocy społecznej: z drugiej- atutów i słabości wynikających ze stanu własnych zasobów, SWOT – mocne strony /słabe strony/szanse/zagrożenia),oceniając zarówno wewnętrzne, jak i zewnętrzne czynniki wpływające na działania związane z programowaniem strategicznym strategii.

Wnikliwe opracowanie SWOT jest istotnym etapem procesu planowania strategicznego. Przy właściwym opracowaniu stanowi punkt wyjściowy dla określenia celów strategicznych oraz projektów socjalnych. W późniejszej analizie SWOT odniesiono się wyłącznie do kwestii społecznych.

Analiza SWOT została przygotowana w Ośrodku Pomocy Społecznej w Nowej Brzeźnicy.

Przedstawione poniżej czynniki obejmują:

- Siły - wewnętrzne uwarunkowania o pozytywnym wpływie na sytuację społeczną,
- Słabości - wewnętrzne uwarunkowania o negatywnym wpływie na sytuację społeczną,
- Szanse – wewnętrzne uwarunkowania o pozytywnym wpływie na realizację celów,
- Zagrożenia - zewnętrzne uwarunkowania o negatywnym wpływie na realizację celów.

MOCNE STRONY i chcę, żeby było	SŁABE STRONY ale nie chcę żeby było
<ul style="list-style-type: none"> - Zwiększony odsetek ludzi młodych ze średnim i wyższym wykształceniem - Zauważalny wzrost poziomu wykształcenia i kwalifikacji u osób młodych - Współpraca z kuratorami sądowymi - Udzielanie pomocy finansowej, urzędowej i doradczej przez GOPS - Podniesienie kwalifikacji kadry pracowników socjalnych - Trafne zdiagnozowanie problemów występujących w środowisku (bezrobocie, osoby samotne, długotrwałe chore i niepełnosprawne, alkoholizm i inne współistniejące) - Dobra współpraca ze szkołami - Współpraca ze służbą zdrowia - Współpraca z Powiatowym Urzędem Pracy 	<ul style="list-style-type: none"> - Niski poziom wykształcenia osób długotrwałe bezrobotnych - Brak ofert pracy dla osób o niskich kwalifikacjach - Migracja osób młodych za granicę i do miast - Nie podejmowaniu po ukończeniu gimnazjum dalszej nauki - Słabo rozwinięta infrastruktura gminie i powiecie - Niski poziom życia osób starszych - Istnienie barier utrudniających pełen udział w życiu społecznym osobom niepełnosprawnym i starszym - Pogłębiające się zjawisko braku zainteresowania przez dzieci, wnuków starszymi, rodzicami i dziadkami - Bezradność i bierność rodzin w rozwiązywaniu własnych problemów - Występujące zjawisko dziedziczenia bezrobocia oraz niskiego poziomu wykształcenia - Słabe zaangażowanie społeczeństwa na rzecz swoich społeczności

- Realizacja rządowego programu „Pomoc państwa w zakresie dożywiania” - Rozwinięte formy pomocy poza materialnej	lokalnych
SZANSE chcę, żeby było	Zagrożenia nie chcę, żeby było
- Możliwość pozyskania środków finansowych z Unii Europejskiej na realizację projektów - Utworzenie nowych miejsc pracy na terenie gminy - Rozwój i promowanie świetlic środowiskowych - Zaangażowanie władz samorządowych w działania społeczne - Ograniczenie zjawiska bezrobocia wśród młodzieży - Aktywizacja zawodowa długotrwale bezrobotnych - Ułatwienie funkcjonowania w środowisku lokalnym osobom starszym poprzez zwiększenie pomocy w formie usług opiekuńczych - Wzmocnienie relacji rodzinny poprzez prawidłowe spędzenie wolnego czasu - Nawiązanie kontaktu z osobami starszymi i podjęcie próby integracji ich ze środowiskiem poprzez zagospodarowanie nadmiaru wolnego czasu	- Migracja osób o wysokich kwalifikacjach - Niechęć osób bezrobotnych po 40 roku życia do podnoszenia swoich kwalifikacji - Zbyt mały przyrost ofert pracy na terenie gminy - Negatywne wzorce do naśladowania(zgrupowania osób nadużywających alkoholu w miejscach publicznych, niedozwolonych) - Tolerancyjna postawa rodziców wobec dzieci sięgających po papierosy, alkohol, umożliwienie dzieciom dostępu do Internetu bez ograniczeń i nadzoru dorosłych - Łatwy dostęp do alkoholu, papierosów, nie przestrzeganie przepisów przez sprzedawców, - Pogłębianie się patologii (alkoholizm i nikotynizm wśród coraz młodszych) - Izolacja ludzi starszych, pogorszenie się jakości życia, osamotnienie, odrzucenie ,brak opieki ze strony najbliższych, sporadyczne odwiedziny przez dzieci - Zerwanie więzi rodzinnych - Upadek wartości rodzinnych

Misją niniejszej strategii jest poprawa jakości życia mieszkańców. Problemy społeczne mają wielowymiarowy charakter i ich rozwiązywanie wymaga systemowych rozstrzygnięć, zintegrowanej współpracy instytucjonalnej, angażującej sferę polityczną, gospodarczą i społeczną . Wskazane jest stworzenie zintegrowanego systemu pomocy skierowanego ku całej rodzinie. Należy doprowadzić do wypracowania wspólnych programów i współdziałania wszystkich podmiotów powołanych w celu rozwiązywania problemów społecznych(przedstawiciele władzy lokalnej, pomocy społecznej, oświaty, służby zdrowia ,przedstawiciele kościoła itp.). Przedstawiciele wyżej wymienionych instytucji muszą prowadzić nie tylko wspólne działania w celu rozwiązywania lub łagodzenia problemów społecznych, ale też przeciwdziałać ich powstawaniu. Podejmowane wspólnie działania winny mieć również na celu przeciwdziałanie społecznemu wykluczeniu osób i grup oraz włączenie w życie społeczne środowisk już wykluczonych. Podmioty realizujące powyższe zadania powinny zwiększać efektywność swoich działań, w szczególności poprzez podnoszenia kwalifikacji ich przedstawicieli oraz wprowadzić nowe formy pracy.

Źródła finansowania

Zidentyfikowane cele i działania w zakresie rozwiązywania problemów społecznych w gminie wymagają odpowiednich źródeł finansowania. Źródła te można podzielić na cztery grupy:

1. Pierwszą grupę stanowią środki finansowe pochodzące z budżetu gminy w zakresie finansowania zadań własnych gminy, w zakresie pomocy społecznej oraz w innych obszarach ujętych w strategii.
2. Środki pochodzące z budżetu państwa na zadania zlecone gminie przez administrację rządową.
3. Środki finansowe i rzeczowe pochodzące ze źródeł organizacji pozarządowych.
4. Europejski Fundusz Społeczny (EFS) poprzez działania zapisane w Sektorowym Programie Operacyjnym Rozwój Zasobów Ludzkich oraz Poakcesyjnym Programie Wspierania Obszarów Wiejskich.
5. Środki pochodzące ze Starostwa Powiatowego.
6. Środki finansowe innych jednostek samorządu terytorialnego i instytucji.
7. Fundusze inwestorów prywatnych.

Zarządzanie realizacją strategii .

Monitoring jest obserwacją realizacji celów strategicznych i realizacji programów operacyjnych wynikających z faz programowania rozwoju. Monitoring realizacji strategii umożliwia: obserwację stanu zaawansowania projektów rozwojowych, umożliwiających aktualną identyfikację problemów w ich realizacji; ocenę zaangażowania jednostek odpowiedzialnych za ich realizację; weryfikację zgodności założonych celów efektywności wykorzystania przeznaczonych na ich realizację środków; kontrolę postępu prac związanych z realizacją działań.

Strategia rozwiązywania problemów społecznych jest dokumentem określającym cel i działania do roku 2018 w zakresie problematyki społecznej, wymagającym okresowej aktualizacji do zmian zachodzących w otoczeniu, jak i w samym społeczeństwie. Przygotowanie projektu dokumentu i jego przyjęcie przez Radę Gminy Nowa Brzeźnica kończy pierwszy etap planowania. Długookresowy charakter planowania strategicznego w zakresie problematyki społecznej wymaga stałego monitorowania zmian prawnych, gospodarczych, politycznych, społecznych i ich uwzględniania w strategii.

Podstawą skutecznego wdrożenia strategii jest system informacji o zjawiskach i procesach społeczno gospodarczych, zachodzących na terenie gminy. Inicjując działania mające na celu osiągnięcie wytyczonych w strategii celów, należy systematycznie gromadzić informacje o efektach ich realizacji i skuteczności zastosowanych instrumentów. Głównymi obszarami monitorowania i ewaluacji strategii są wyznaczone działania. Obowiązek monitorowania realizacji działania posiada Urząd Gminy. Monitoring wybranych bądź wszystkich działań, powinien być dokonywany zawsze w sytuacji wprowadzenia nowych zadań do strategii oraz w każdym przypadku dokonania aktualizacji strategii. Aktualizacji strategii będzie dokonywał Kierownik Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Nowej Brzeźnicy.

Realizacja poszczególnych działań Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych w Gminie Nowa Brzeźnica na lata 2011 – 2018 będzie prezentowana poprzez: cele operacyjne, działania, mierniki, wskaźniki w poszczególnych latach obowiązywania strategii.